

syn. *Sebacina* p.p., incl. *Sclerotrema*
Waskorstje

Compilatieleutel tot de soorten van West-Europa gebaseerd op Jülich 1984, Hansen & Knudsen 1997 (H&K), Wells & Raitviir (W&R) 1977 en 1987.

In de literatuur worden cystideachtige elementen die niet uitsteken uit het hymenium verschillend geïnterpreteerd. Termen die hiervoor gebruikt worden zijn dikaryofysen (Wells 1961), cystidiolen (Wells & Raitviir 1977, 1987), (lepto)cystiden (Jülich 1984, Hansen & Knudsen 1997). De afbeeldingen in de literatuur beschouwend lijkt het dat er een verloop is van dikaryofysen naar cystideachtige elementen waarbij ook tussenliggende vormen voorkomen, al dan niet met dunne uitgroeisels en vertakkingen. Volgens Wells schijnen deze elementen (vooral) zichtbaar te zijn in jonge vruchtlichamen. In *E. gypsea* en *E. umbrina* zijn cystide-achtige elementen algemener/opvallender dan in andere *Exidiopsis*-soorten. In de sleutel worden deze soorten zowel met als zonder uitgesleuteld. De overige soorten beschouwen we, zoals in de literatuur, als zonder cystiden.

Vet - Uit Nederland en/of Vlaanderen bekend

- 1 Vruchtlichaam op apothecia van *Mollisia cinerea*
..... (Discowaskorstje) ***E. fungicola*** (Hauerslev) Wojewoda
syn. *Sebacina* f.
Jülich: 413 • H&K: 102
Vruchtlichaam op hout, naalden of oude polyporen.....2
- 2 Basidiën in clusters, vruchtlichaam met wit poederig laagje
bestaande uit kleine kristallen..... ***E. pulverea*** Hauerslev
Hauerslev 1993, Mycotaxon 49: 217-233 • H&K: 102
Basidiën niet in clusters, vruchtlichaam anders.....3
- 3 Basidiën 2-sporig4
Basidiën (2-)4-sporig5
- 4 Basidiën gesteeld (petiolaat); sporen peervormig tot ellipsoïd, 6-7 x
3-4(-4.5) µm*E. citrina* Hauerslev
Hauerslev 1993, Mycotaxon 49: 217-233 • H&K: 103
Basidiën ongesteeld; sporen subgloboos tot ovoid, 7-8 x 5-6 µm ..
.....*E. tenuis* Hauerslev
Hauerslev 1993, Mycotaxon 49: 217-233 • H&K: 102
- 5 Basidiën gesteeld (myxarioid)
..... (Gelakte trilzwam) ***E. laccata*** (Bourdot & Galzin) Luck-Allen
Jülich: 418 (als *Myxarium laccatum*) • H&K: 109 (als
Myxarium laccatum)
Basidiën ongesteeld6
- 6 Cystideachtige elementen aanwezig7
Cystideachtige elementen afwezig of spaarzaam8
- 7 Vruchtlichaam gelig beige tot doorzichtig grijs, in droge toestand
puur wit of grijzig wit; sporen (4-)4.5-6.5 µm breed
.....*E. gypsea* K. Wells & Raitv.
W&R 1977, Mycologia 69: 987-1007 • Jülich: 414
Vruchtlichaam oker tot grijsbruin of (donker)bruin met bleke rand,
in droge toestand weinig veranderend; sporen 4-5 µm breed
..... *E. umbrina* (D.P. Rogers) Wojewoda
syn. *Sebacina* u.
Jülich: 415 • H&K: 103

- 8 Vruchtlichaam zeer dun, soms slechts uit enkele hyfen met basidiën bestaand *Sebacina gloeophora* (Oberw.) Wojewoda
Jülich: 414
Vruchtlichaam dikker en duidelijk aanwezig 9
- 9 Sporen ellipsoïd tot ingedeukt tot zwak allantoïd, 9-13 x 5-7.5 µm; vruchtlichaam hyalien tot melkwit
. *E. opalea* (Bourdot & Galzin) D.A. Reid
missapll. *Stypella glaira* Vsp 2014
Jülich: 415 • H&K: 103
Sporen cilindrisch tot allantoïd 10
- 10 Vruchtlichaam droog wasachtig tot bijna taai, in droge toestand met barstjes, weinig kleurverschil tussen verse en droge vruchtlichamen 11
Vruchtlichaam gelatineus tot wasachtig, droog meestal zonder barstjes 12
- 11 Vruchtlichaam als witte tot bleekgrijze 'verfstreek'; op loof- en naaldhout (Kalkwaskorstje) *E. calcea* (Pers.) K. Wells
W&R 1977, Mycologia 69: 987-1007 • Jülich: 414 • H&K: 103
Vruchtlichaam licht olijfgrijs tot roodbruin, vaak met licht gekleurde rand; op loofhout
. . . (Grijsbruin waskorstje) *Sclerotrema griseobrunnea* (K. Wells & Raitv.) Spirin & V. Malysheva
syn. *Exidiopsis g.*
H&K: 104 (als *Exidiopsis g.*) • Jagers 2013, Coolia 56(3): 114-122(als *Exidiopsis g.*) • Malysheva & Spirin 2017, Fungal Biol. 121: 689-715
- 12 Vruchtlichaam in droge toestand duidelijk gekleurd, asgrijs, barnsteenkleurig of oker tot (donker)bruin 13
Vruchtlichaam in droge toestand wit tot bleekgrijs of bleekroze . 15
- 13 Vruchtlichaam grijsig, blauwachtig tot staalgrijs, berijpt, in droge toestand asgrijs met metaalglans; sporen (7.5-)9-15(-18) x 3.5-5.5 µm; op naaldhout, soms op loofhout
. (Grijs waskorstje) *Sebacina grisea* Bres.
W&R 1977, Mycologia 69: 987-1007 (als *Exidiopsis g.*) • Jülich: 415 • H&K: 103
Vruchtlichaam met gelige tot bruine tinten; op loofhout 14
- 14 Vruchtlichaam oker tot grijsbruin of (donker)bruin met bleke rand, in droge toestand weinig veranderend; sporen 10-14 x 4-5 µm; op loofhout. *E. umbrina* (D.P. Rogers) Wojewoda
syn. *Sebacina u.*
Jülich: 415 • H&K: 103
Vruchtlichaam licht tot donker gelig bruin, in droge toestand (roodachtig) barnsteenkleurig, wijnbruin, glanzend; sporen 12-16(-17) x 5.5-7.5 µm, cilindrisch-gebogen tot ellipsoïd en zijdelings ingedeukt; op loofhout (*Juglans* en *Salix*).
. (Barnsteenwaskorstje) *E. succinea* K. Wells & Raitv.
W&R 1987, Trans. Br. mycol. Soc. 89(3): 341-346
- 15 Vruchtlichaam gelig beige of (doorzichtig) grijs, wasachtig gelatineus, in droge toestand als een laklaag, puur wit of grijsig wit, dan vaak met barstjes, waarin bruinrood subhymenium zichtbaar; sporen 10-15 x 4-6.5 µm; op loofhout . . *E. gypsea* K. Wells & Raitv.
W&R 1977, Mycologia 69: 987-1007 • Jülich: 414
Vruchtlichaam hyalien blauwig tot roze, al of niet wit berijpt, gelatineus, in droge toestand een dunne witte, bleek roze of grijswitte

korst; sporen 11-18 x 3.5-5.5 µm; meestal op loofhout
(Rozeblauwig waskorstje) *E. effusa* (Bref. ex Sacc.) A. Møller

W&R 1977, Mycologia 69: 987-1007 • Jülich: 415 •
H&K: 104

SYNONIEMEN

- E. calospora* zie *Ceratosebacina c.*
- E. evanescens* zie *Serendipita e.*
- E. fugacissima* zie *Microsebacina f.*
- E. galzinii* zie *Bourdotia g.*
- E. griseobrunnea* incl. subsp. *macrogyrna* zie *Sclerotrema griseobrunnea* (in Malysheva & Spirin 2017)
- E. inclusa* zie *Occultifur i.*
- E. interna* zie *Occultifur i.*
- E. invasa* zie *Tremella i.*
- E. invisibilis* zie *Serendipita i.*
- E. livescens* zie *Sebacina l.*
- E. longispora* zie *Ceratosebacina l.*
- E. subfarinacea* zie *Endoperplexa s.*
- E. vermifera* zie *Serendipita v.*

OPMERKINGEN

In de Beknopte Standaardlijst 2013 wordt *Exidiopsis opalea* abusievelijk *Stypella glaira* genoemd.

Volgens Index Fungorum is *Exidiopsis galzinii* de geldige naam voor *Bourdotia galzinii* (mrt 2019). Dat is hier niet overgenomen, omdat niet duidelijk is waarop dit is gebaseerd.

"*Exidiopsis*" *macrospora* (E) is een Amerikaanse soort met 1 waarneming in Spanje (GBIF juli 2019). Volgens Mycobank (juli 2019) betreft het een *Eichleriella*. Index Fungorum (juli 2019) houdt het op een *Sebacina*, maar vanwege de aanwezigheid van gespen is er ook een combinatie met *Exidiopsis*. De soort wordt voorlopig buiten beschouwing gelaten.

E. laccata wordt in Vlaanderen beschouwd als synoniem van *E. effusa*. Voorlopig houden we beide taxa apart.

LITERATUUR

- Hansen, L. & Knudsen, H. (ed.) 1997. Nordic macromycetes Vol. 3. Heterobasidioid, Aphyllophoroid and Gastromycetoid Basidiomycetes. Nordsvamp, Kopenhagen
- Hauerslev, K. 1993. New tremellaceous fungi from Denmark. Mycotaxon 49: 217-233
- Jagers, M. 2013. Zoektocht naar *Exidiopsis griseobrunnea*. Coolia 56(3): 114-122
- Jülich, W. 1984. Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. Kleine Kryptogamenflora Band IIb/1. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart
- Malysheva, V. & Spirin, V. 2017. Taxonomy and phylogeny of the Auriculariales (Agaricomycetes, Basidiomycota) with steroid basidiocarps. Fungal Biology 121: 689-715
- Wells, K. 1961. Studies of some Tremellaceae. IV. *Exidiopsis*, Mycologia 53: 317-370
- Wells, K. & Raitviir, A. 1977. The species of *Exidiopsis* (Tremellaceae) of the U.S.S.R. Mycologia 69: 987-1007
- Wells, K. & Raitviir, A. 1987. New and noteworthy taxa of the Exidiaceae of the U.S.S.R. Trans. Br. mycol. Soc. 89(3): 341-346